

komme Andragender, som det vilde have sin Vanskelighed at afvise, ligesom det ogsaa vil være vanskeligt at tilbagebetale, hvad de maatte have erlagt mere, end deres Ligemænd paa det samme Gods efter den nye Bestemmelse ville komme til at erlægge. Jeg har anført dette for at bestrøke, hvad jeg ogsaa troer af den ærede Forslagsstiller er anerkjendt, at Beregningsmaaden i § 2 vil kunne give Anledning til væsentlige Tvivl, baade betragtet fra det sikkrale Standpunkt og fra et almindeligt Standpunkt; men jeg har ikke anført det for at ville tale imod Forslaget i det Hele. (Hør!) Ligesom dette Forslag nemlig strax, da det kom mig for Die, tiltalte mig ved dets Simpelhed i Modsatning til de meer eller mindre complicerede Forslag, som ere fremkomne fra flere Sider og deriblandt ogsaa fra min egen, saaledes maa jeg ogsaa erkjende, at det støtter sig paa en ganske anden Sagkundskab i disse Forhold end den, jeg har, hvilken ifølge min tidligere Livsstilling maa være temmelig ringe. Det har ogsaa vist sig, at Planen i sin Heelhed har af flere Saghyndige fundet forstent Anerkjendelse, og, da nu Forholdet stiller sig saaledes, at Regjeringen, om end uden egen Skyld, ikke har seet sig istand til at forelægge et Lovudkast om denne Materie, saa har jeg fundet en forøget Opfordring til at stræbe hen til, om det ikke skulde være muligt paa den Basis, der nu foreligger, at see et Anliggende, saa vigtigt som dette, ordnet saa hurtigt som muligt (Hør!). Jeg har navnlig tænkt mig, at man, ved at gaae ud fra det foreliggende Forslag, kunde bevirke en lignende Samvirken mellem Rigsdagen og Regjeringen som den, jeg t. Ex. paa forrige Rigsdag tillod mig at foreslaae med Hensyn til Invaldeloven, men som da ikke kunde finde Sted af en Grund, som ikke her er tilstede, den nemlig, at Regjeringen ikke var saa vidt fremrykket med sine Forarbejder, at den saa sig istand til med noget Held at indlade sig paa en tilbørlig Drøftelse af Sagen; det vil, naar det paagældende Lovforslag forhaabentlig denne gang foreligger Forsamlingen, bedst vise sig, hvor vanskelig en Underfølgelse Regjeringen ved denne Sag har haft at tilendebringe. Her derimod stiller Forholdet sig noget anderledes.

Sagen er virkelig, forsaavidt Kronens Gods angaaer, nu saaledes fremmet fra Regjeringens Side, at denne er færdig til at kunne drøfte Sagen med Rigsdagen, og jeg har derfor troet, at, naar en Comitee blev nedsat i Sagen, og denne vilde samarbejde med Regjeringen paa den Maade, som jeg maa ansee for den hensigtsmæssigste, navnlig ved at Forhandlingerne foregaae specielt med den Mand, der har den Sagkundskab i denne Sag, som jeg mangler, eller Domainedirecteuren, vilde det kunne lykkes at bringe Noget ud af Sagen paa den Basis, som her foreligger. Det vil io fornemmelig dreie sig om det Princip, som maatte være at sætte istedetfor det, der efter Udkastets nærværende Stikkelse ligger i § 2. Regjeringen fastholder da, at det, man maatte gaae ud fra, er, at Staten faaer Erstatning for Indtægterne af Fæstegodset, saaledes som disse vise sig i Overensstemmelse med de aarlige Fæsteydelse og i Overensstemmelse med den Indfæstning, som med Billighed kan forlanges af Fæsteren, eller, som der staaer i ældre Anordninger, en saadan, som Fæstebonden kan være vel tjent med at erlægge. Hvad nu de aarlige Fæsteydelse angaaer, saa vil der ikke frembyde sig nogen Vanskelighed; de ere paa Kronens Gods ordnede saaledes, at det ikke vil være vanskeligt at capitalisere dem, idet man kan lægge det System til Grund, som er fulgt fra 1843 til 1846. Hvad der imod Indfæstningen angaaer, da frembyder sig først den egentlige Vanskelighed; og det er ogsaa med Hensyn til denne Deel af Sagen, at al Tvivl har fremstillet sig for Regjeringen. Da Resolutionen af 1ste Juli 1846 udkom, hvilken ogsaa paa sin Viis søgte at løse Vanskelighederne, havde man det sikre Middel, at hvor de opstillede almindelige Regler ikke kunde strække til, der tyede man umiddelbart til Souverainens egen Magtfuldkommenhed, — man kunde, hvor Lovgivningen alene ikke var tilstrækkelig, ty til selve Lovgiveren, i hvis Person tillige den høieste administrative Myndighed var forenet, og saa hans Bestemmelse for, at et enkelt Tilfælde kunde formildes, naar den almindelige Regel maatte ansees for at være for streng. Det har imidlertid vist sig, at denne Resolution, som først ret er